

Avdelningen för regioner och miljö
Nancy Steinbach

Möte i användarrådet för statistik över miljö och miljöräkenskaper 19 september 2018

Närvarande

Stefan Nyström, Naturvårdsverket (Ordförande)
Malin Willför, Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns Vattendistrikt
Magnus Bång, Jordbruksverket
Julien Morel, Naturvårdsverket
Holger Johnsson, SLU
Emmelie Johansson, Havs- och vattenmyndigheten
Sandra Backlund, Finansdepartementet
Martin Palm, Miljö- och Energidepartementet
David von Below, Konjunkturinstitutet

Från SCB

Viveka Palm, RM/LEDN
Christine Uhrlander, RM/MEM
Ylva Andrist Rangel, RM/LE
Nancy Steinbach, RM/MEM

Frånvarande

Jonas Bergström, SMED/SCB
Marie Haldorson, RM/LEDN

1-3 Mötets öppnande, dagordning samt förra mötets anteckningar

Stefan Nyström, användarrådets ordförande, hälsade alla välkomna till rådet.
Mötesanteckningarna från föregående möte 2018-03-08 antogs utan justering.

4 Att utveckla statistiken om miljösektorn

Susanna Roth, SCB, informerade användarrådet om den omläggning av
statistiken kring miljösektorn som har skett under 2018.

I miljösektorn ingår produktion av miljöskyddande varor och tjänster samt hållbar resurshantering. Syftet med statistiken är att beskriva den delen av Sveriges ekonomi som alstrar miljövänliga varor och tjänster.

Efter det att miljösektorn blev en del av EU förordningen om Europeiska miljöräkenskaper har SCB arbetat om en äldre statistikprodukt för att möta de nya kraven. Bland annat har en förändring gjorts som gör att variablerna som mäts (förädlingsvärde, produktion, export och sysselsättning) är i linje med Nationalräkenskaperna. Dessutom har en översyn gjorts av olika sektors täckning och den mikrodatatabas som är grunden till statistiken har uppdaterats.

Användarrådet noterade med intresse förändringarna i statistiken. Bland annat efterlystes utökad analys kring förändringarna över tiden samt fler exempel på vad som avgränsar statistiken.

4 Information från SCB

Viveka Palm, SCB, informerade om aktuella frågor.

Omlokaliseringen under 2017, då flertalet funktioner (stab, IT, datainsamling och viss del av kommunikation) flyttades från Stockholm till Örebro, har påverkat SCB. Ca 80 personer från Stockholm har lämnat SCB och ca strax över 20 personer har tillkommit i Örebro.

Fortsatt hög prioritering ges att minska bortfall i urvalsundersökningar, främst då i Arbetskraftsundersökningen. Dessutom ska systemet för den officiella statistiken stärkas. SCB:s generaldirektör, Joakim Stymne, träffar generaldirektörer för andra SAM för att inleda en dialog om det fortsatta arbetet att tillsammans stärka systemet för den officiella statistiken. Detta för att få gemensam syn på hur samarbetet mellan statistikproducerande myndigheterna ska fungera och vilket ansvar SCB ska ta i sin samordningsroll.

Det ska ske en utvärdering utav användarrådets möten under 2016-2018. En webb-enkät ska skickas ut till deltagarna inom kort och resultaten ska ge underlag för kommande instruktioner i användarråden.

5 Runda runt bordet

Vattenmyndigheten, Norra Östersjön

- En utvärdering utav dricksvatten och fosforhalter har genomförts och resultaten är publicerade. Detta ska ligga till underlag för åtgärdsprogrammen.
- Ny lagstiftning om vattenmiljö och vattenkraft träder i kraft 1/1 2019, vilket kommer påverka vattenmyndigheternas arbete.
- Ett samråd om vattenkraften är just nu aktiv. Det har inkommit synpunkter från vattenkraftverk om att en för hög förlust är beräknad.

Jordbruksverket

- Översyn av nitratkänsliga områden är i fas (görs vart fjärde år). Förslaget är att inte ändra något vad gäller områdena, men pga. Pollution Load Compilation (PLC) kommer flera områden att ses över tidigare än brukligt.
- Inom Helcoms jordbruksgrupp tittar man nu på åtgärder för att minska kväve- och fosforbelastningen.
- EU:s nya jordbrukspolitik (CAP) är under bearbetning. Vilken omfattning blir budgeten för nya stöd till jordbruket? Nya CAP ska bli mer resultatinkriktad. Lantbrukarna får betalt utefter vad man uppnått, snarare än vad man planerat att göra. Mer ansvar läggs på de enskilda länderna. JV förbereder underlag för hur SE ska förhålla sig på EU-nivå vad gäller dessa frågor.

Naturvårdsverket

- UNFCCC har besökt Sverige för en granskning av statistikprocessen. Sverige har fått bra betyg i granskningen, och även några rekommendationer kring förbättringar.
- Slutresultaten av PRINCE har varit mycket uppskattat och används nu i regeringsuppdraget kring förbättring av befintlig statistik om konsumtionsbaserade växthusgaser. I regeringsuppdraget ingår även att se över kompletterande indikatorer för t.ex. kött/flyg/finans och boende.
- Det pågår förhandlingar inom ramen för Paris-avtalet att utöka transparensen för Annex 2 länder och deras statistik.
- Insatser för stationära utsläpp är på gång med starkare styrmedel för att minska dessa.

SLU

- Beräkningar av jordbrukets läckage av kväve och fosfor är klara. Belastningsberäkningar för PLC7 pågår och ska rapporteras till Helcom i december 2018.

Havs- och vattenmyndigheten

- Fördjupad utvärdering av miljö kvalitetsmålen: en utvärdering för varje miljö kvalitetsmål, totalt 16 (HaV ansvarar för 3) + 6 olika temaområden där man tagit fram åtgärdsförslag. HaV har ansvarat för temaområdet "Hav och vatten", men många myndigheter har deltagit i arbetet. Är nu levererat till Naturvårdsverket, som ska redovisa till regeringen i januari 2019.
- Inledande bedömning inom havsmiljöförvaltningen (bedömning av miljöstatus i havet) görs vart 6:e år. Har varit ute på samråd och beslutad version av inledande bedömning 2018 ska komma innan årsskiftet.
- HaV kommer vara värd för ICES (Internationella havsforskningsrådets) årliga internationella vetenskapskonferens 2019, ASC 2019. Konferensen arrangeras 9-12 september 2019 på Svenska Mässan i Göteborg. Mer info finns på HaV:s webb.

Miljö- och energidepartementet

- Väntar för närvarande på nya budgeten. Det ligger i plan att kompletteringar under följande år kommer att ske.

Finansdepartementet

- Avvaktar ny budget.
- Ute på remiss nu är avfallsskatt.
- Utvärderingen av NOx-avgiften sker inom regeringskansliet.

Konjunkturinstitutet

- EMEC genomgår en revidering för att hantera transportbranschernas växthusgaser i modellen. Biodiesel är en viktig komponent för att kunna utvärdera klimatmålen till lägsta kostnad.

Miljöräkenskaperna, SCB

- Miljöräkenskaperna ligger i fas och höstens publiceringar ligger mycket i oktober månad.
- London gruppen träffas i Dublin, 1-4 oktober där bland annat SCB och Nya Zeeland ska presentera ett metodförslag att ta fram ny statistik om fossilsubventioner till agenda 2030 mål 12.
- PRINCE är klart och konsortiet är nöjda.

6 Växtnäringsstatistik

Ylva Andrist Rangel, SCB, rapporterade om vad som är på gång inom växtnäringsstatistiken.

Nationellt

Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk 2016/17 (publicerad 25 april).

Kväve- och fosforbalanser för jordbruksmark

2016 (planerad publicering 29 nov):

- Implementering av resultat från senaste EU Grant-projektet: översyn av exkretionsfaktorer för olika djurslag, samt harmonisering med klimat- och luftinventeringen och med Eurostat/OECD Gross Nutrient Balances (GNB).
- Balanser för jordbrukssektorn beräknas ej för 2016, enligt förslag presenterat vid senast Användarrådet.

SCB har levererat enligt plan till klimat- och luftinventeringen samt är nu i slutfasen av beräkningen av PLC7 inom SMEDvatten. SCB deltar i referensgruppen till forskningsprojektet om Kväveavtryck för svensk matproduktion och konsumtion, som bedrivs av Chalmers.

Verksamhetsplaneringen för 2019 är igång och det blir ett möte i Arbetsgruppen för växtnäringsstatistiken tidigt under 2019.

Undersökningen om Gödselmedel och odlingsåtgärder kommer att genomföras hösten 2019.

Internationellt

Just nu mycket fokus på de tre kommande nya ramförordningarna: *IFS* (Jordbrukets struktur, gårdsnivå), *SAIO* (Aggregerad statistik över jordbrukets in- och outputs) samt *EAA* (Jordbrukets ekonomi). På sikt ska dessa reglera all insamling av jordbruksstatistik som behövs inom EU.

I år var det SCB som arrangerar Nordiskt möte om jordbruksstatistik, september, den 5-6.

8 Information om SCB:s arbete med Agenda 2030

Viveka Palm, SCB, informerade användarrådet om SCB:s arbete med Agenda 2030 samt hur vägen framåt ser ut.

SCB levererade till regeringen en första analys över indikatorer som finns tillgängliga för uppföljning enligt den globala listan av indikatorer. SCB har även lämnat förslag på en nationell rapporteringsstruktur för nationella och globala indikatorer. Dessutom har SCB lämnat förslag på områden där integrerade indikatorer som hanterar mer än ett område kan vara behjälpliga i fortsatt analys.

SCB har även lämnat förslag på ansvarsfördelning av indikatorer mellan myndigheter och departement. Det finns dock fortfarande vissa indikatorer som inte har en hemvist.

Utmaningar i arbetet är att fattigdom och situationer för vissa grupper inte syns i statistiken. Ett samarbete med civila samhällets aktörer kan vara en väg framåt. Det behövs även tas fram ny statistik för frågor som inte belysts förr.

Den regionala aspekten ligger kvar att arbeta vidare med.

9 Summering och kommande möte

Detta möte var det sista under mandatperioden 2016-2018.

Ordförande, Stefan Nyström avtackades för sina fina insatser i användarrådet mellan 2014-2018.

Sekreteraren i användarrådet kommer att kontakta nuvarande rådsmedlemmar för fortsatt deltagande i nästkommande period 2019-2021.

Möjliga områden att ta upp vid nästa möte:

- Fossilbränslesubventioner
- En genomgång av resultaten från PRINCE
- En genomgång av EMEC – uppbyggnad och användning